

Брюксел, 1 октомври 2025 г.
(OR. en)

13236/25

SOC 624
GENDER 176
ANTIDISCRIM 85
FREMP 250
JAI 1314

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Борба с омразата, дискриминацията и насилието срещу ЛГБТИК - Обмен на мнения

Приложено на делегациите се изпраща бележка с насоки от председателството по посочената по-горе тема с оглед на обмена на мнения на заседанието на Съвета (EPSCO) на 17 октомври 2025 г.

Борба с омразата, дискриминацията и насилието срещу ЛГБТИК

Въведение

Лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните, интерсексуалните, куийър лицата и лицата от други сексуални и полови малцинства (ЛГБТИК) продължават да се сблъскват с дискриминация и тормоз в целия ЕС въпреки съществуващите правни уредби, подобрената политическа осведоменост и различните инициативи, предприемани за постигане на напредък в равното третиране в тази област. Това трайно предизвикателство подкопава ефективното прилагане на основните права и принципите на недискриминация и равно участие на всички хора в социалния и икономическия живот.

Проучванията показват, че значим напредък е постижим, когато е налице политическа ангажираност и осведоменост. От 2019 г. в ЕС се наблюдава увеличаване на броя на ЛГБТИК, живеещи открито, без да крият сексуалната си ориентация. Така например ЛГБТИК съобщават, че се чувстват в по-голяма степен в безопасност, когато на обществено място се държат за ръце с партньорите си, и смятат, че училищата вече се справят по-положително с проблемите на ЛГБТИК¹.

Въпреки че тези събития представляват важен напредък, цялостната картина по отношение на благосъстоянието на ЛГБТИК остава дълбоко обезпокоителна. Според третото издание на проучването на ЕС относно ЛГБТИК, проведено от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), ЛГБТИК са обект на значително увеличение на мотивираното от омраза насилие, тормоз и дискриминация, като транссексуалните и интерсексуалните лица са засегнати непропорционално².

В ЕС продължаваме да сме свидетели на инциденти, насочени срещу ЛГБТИК, включително словесни нападки, физическо насилие, език на омразата и хомофобско сплашване на мирни събрания в обществени пространства, които би следвало да са безопасни, включително във връзка с обществени събития и демонстрации³.

¹ Агенция на Европейския съюз за основните права (2024). *LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges*. Виена: FRA.

² Пак там; Агенция на Европейския съюз за основните права (2025). *Being intersex in the EU*. Виена: FRA.

³ *LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges*.

Освен това повече от една трета от ЛГБТИК съобщават за дискриминация в ключови области като заетост, жилищно настаняване и достъп до други услуги, достъпни за обществеността⁴. Въпреки това докладването пред органите по въпросите на равенството продължава да бъде ниско, което подчертава продължаващите пречки пред правосъдието и средствата за правна защита⁵.

Продължаващата дискриминация и засилените тормоз и насилие са сериозни заплахи за безопасността и основните права на ЛГБТИК.

Последиците от насилието и дискриминацията са тежки и широкообхватни; над една трета от ЛГБТИК са обмисляли самоубийство през последната година, като младите хора, транссексуалните, небинарните и лицата с многообразна полова принадлежност е по-вероятно да имат самоубийствени мисли отколкото останалата част от населението⁶. През 2023 г. 67% от ЛГБТИК са били подложени на тормоз, заплахи и обиди поради сексуалната си ориентация или идентичност⁷.

Водещите принципи

Принципите на равенство и недискриминация са залегнали в Договорите и в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“).

Член 21 от Хартата изрично забранява всяка дискриминация на широк кръг основания, включително пол и сексуална ориентация: *„Забранена е всяка форма на дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация.“*

В членове 8 и 10 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда, че във всички свои дейности Съюзът полага усилия за премахването на неравенствата и за борба с дискриминацията, включително основаната на пол и сексуална ориентация, при определянето и осъществяването на своите политики и дейности, и съгласно член 19 от ДФЕС Съветът се оправомощава да предприема действия за борба с дискриминацията на тези основания.

⁴ Пак там

⁵ Пак там

⁶ Пак там

⁷ Пак там

Повратен момент

През 2020 г. Европейската комисия прие първата по рода си „Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 – 2025 г.“, съчетаваща редица целенасочени мерки за подобряване на равнопоставеността на ЛГБТИК с интегрирането на равнопоставеността на ЛГБТИК във всички политики, законодателство и програми за финансиране на ЕС. Стратегията също така спомага да се чува по-ясно гласът на ЛГБТИК и да се обединят усилията на държавите членки и на заинтересованите страни в общо начинание за ефективно решаване на въпроса с равнопоставеността на ЛГБТИК.

2025 година бележи критичен момент за утвърждаването на правата на ЛГБТИК в ЕС. Европейската комисия лансира нова „Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2026 – 2030 г.“, която ще определи рамката за бъдещите дейности в ЕС.

Опитът на всяка държава членка осигурява ценен принос за конструктивен диалог относно начините, по които институциите на ЕС и държавите членки могат да постигат напредък по отношение на правата и равните възможности на ЛГБТИК и начините за преодоляване на дискриминацията и насилието срещу тези групи.

В този контекст министрите се приканват да проведат ориентационен дебат по следните въпроси:

- 1) Каква е ефективната най-добра практика във Вашата държава членка за борба с дискриминацията и насилието срещу ЛГБТИК?*
- 2) Какви допълнителни действия биха могли да се предприемат на равнището на ЕС, за да се гарантира, че ЛГБТИК и семействата могат да живеят свободно и открито, включително през границите, без дискриминация и насилие?*
